

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGHI MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet, —
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adnak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,

hova az előzetesek és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek adatai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:

Vasárnap és csütörtökön.

Bucsuzás Ruttkayné Kosuth Lujzától.

Ruttkayné Kossuth Lujza vasárnap reggel hagyta el városunkat, melynek falai közt két héig rokonai körében időzött. Zombor sz. kir. város lakósága pártkülönbség nélkül sietett a nagy hazafi nővére elé, hogy a nagy számúzott iránt érzett halálának s rajongó szeretetének kifejezést adjon. — Lélekemelő s megható volt ezen imponáns nyilvánulása a hazafias érzületnek. Ifjak s öregek magán emberek és hivatalnokok vetélkedtek abban a törekvésben, hogy a Ruttkayné Kossuth Lujza tisztelőire rendezett bucsu minél imponásabb legyen. Zombor város azzal, hogy Kossuth nővére előtt tisztelgett, az ősz számúzott iránt tartozó kegyelet adóját akarta leróni. Örök haláljának akart némi tekintetben kifejezést adni, azon halálának, mellyel Magyarország Kossuth Lajosnak tartozik azért, hogy az országot szabaddá, függetlenné tette.

Örömmel kell konstatálnunk, hogy Zombor sz. kir. város hatósága a legnagyobb előzetességgel tett eleget a rendezőbizottság minden kérelmének, nevezetesen rendelkezésre bocsajtott a város fáklyáit s maga részéről is odahatott, hogy az ünnepély semmi akadályba ne ütközzék.

A rendőrség igen tapintatosan tartotta fenn a rendet, melyre nézve magától a rendező bizottságtól kért utastást.

Ilyen körülmények között, midőn a városban minden kebel öröm, büszkeség s rajongás érzetével eltelve lelkesedéssel csatlakozik a nagy hazafinak számúzott megosztó nővére tisztelőire rendezett tüntetéshez, ez csak nagyszerű lehet.

Ilyen fáklyásmenetet Zombor város még nem látott. Ott volt 26000 lelket számláló városunk lakóságának színe java. Átláthatlan embertömeg hömpölygött a korzón, midőn a fáklyásmenet az Ambrozovitsék háza elé érkezett, az ott várakozó óriási közönségtől alig haladhattott előre.

A szombati napra városunk büszke lehet, mert kimutatta, hogy dacára különböző nemzeti és politikai pártalakulatainak, együtt érez s eszelepszik akkor, midőn

alkalma van Kossuth iránt hálájának kimondhatatlan szeretetének és rajongó tisztelőinek kifejezést adni, mert „Kossuthot szeretni annyit jelent, mint a hazát szeretni.”

Előkészületek a fáklyásmenetre.

Az imponáns tünetsnek főérdeme az iparosoké. Zombor város lelkes iparosai már a múlt héten felkeresték a „Zombor és Vidéke” szerkesztőségét s itt határozták el, hogy először pénteken testületileg tisztelni fogják Ruttkayné Kossuth Lujzánál, szombaton este pedig fáklyás menetet rendeznek. A mozgalom élére felhívásunkra Kandier József, Ehrlich Nándor, Heller József, Benya András, Parda János, Ugri Mihály, Tápay Ágoston és Altítar, állottak. Ők intézkedtek mindenről s az ügyhez méltó buzgalmat fejtettek ki.

A pénteki tisztelgéről lapunk múlt számában szölvünk.

Szombat délután falragaszok hívták fel a közönséget a csatlakozásra. A falragaszok mindenütt a legnagyobb lelkesedést idéztek elő. Az esti órákban már gyülekezni kezdett a közönség a „Népkör” kerüi helyiségében, hol a gyülekezés színhelye volt. 8 óra körül már valóságos emberadat hömpölygött a „Népkör” felé.

Indulás a „Népkörből.”

Fél kilencz óra körül egy nagy közönség gyűlt össze a „Népkör” tágas udvari és kerüi helyiségében, hogy annak minden zugát megtöltötte.

Künn az utcán több ezerre menő közönség türelmetlenül várta a menet indulását. Az egyetemi ifjuság a Kossuth nótát énekelve testületileg vonult ki a gyülekezés helyére. Míg a fáklyákat kiosztották és a menetet rendezték az itthon tartózkodó egyetemi hallgatók hazafias dalokat énekeltek. Minden perczben felhangzott ezer és ezer torokból az

„Éljen Kossuth Lajos,”
„Éljen Ruttkayné.”

Fél kilencz után indult meg a menet. Elöl a tüzoltó zenekar utána a „népköri iparos-dalárda”, az egyetemi hallgatók és a nagy közönség ezrei a fáklyák tömött sorfala közt.

A menet.

A menet teljes rendben haladt két oldalán, mintegy 150 fáklyásívóval, kik tömött sorfalat képezve, megakadályozták, ne hogy

kétes elemek a méltóságteljesen haladó tüntető polgárság közé vegyüljenek.

Az Árpád utcából kiérve s a polgármester háza mellett elhaladva, az Erzsébet körút sarkán átláthatlan embertömeg várta a menetet és ezert verő „Éljen Kossuth Lajos” „Éljen Ruttkayné” kiáltásokkal fogadta.

A menet a tüzoltó zenekar hangjai közt minden sarkon oriasi közönségtől a leglelkesebben fogadtatva ünnepélyes rendben egyes-nesen a Vadászút sarkáig haladt, ott befordult, az „Iskolautca”-ba, innen Gromon utcán a Főútcán végig menve, befordult a Deák Ferencz körútra. Amint a tüzoltó zenekar néhány perczre elhaltatott az egyetemi hallgatók rázendítettek a Kossuth nótára. Ezer, s ezer torokból hangzott fel e melabus dal oly egybehangozón és szépen, mintha egy-egy tagu szervezett énekkar énekelte volna.

Végre elérkezett a menet az ünnepelt honleány lakása elé s eget verő éljenek közt állapodott meg.

Az ezekre menő néptömeg az ilyen nagy csoportosulásnál elképzelhető legnagyobb rendben ért el az Ambrozovitsék házához, amelyben Ruttkayné tartózkodott. A fáklyások teljes katonai soraközást végeztek midőn a ház elé értek úgy hogy a nagytemplom előtti tér teljes tüzetgenek látszóit s a fáklyák világítása mellett látni lehetett a város intelligenciáját nemzetiiség párt és valláskülönbség nélkül. Midőn a nagy tömeg megpillantotta Ruttkayné az ablaknál óriási, szünni nem akaró éljenkiáltásokkal üdvözölte. Az ablak előtt egy rövidke percz alatt soraközött a csoport, felkört képezve a ház előtt, melynek belső szélén a népköri iparos dalárda, — ettől hátrább a tüzoltók zenekara állott.

Ruttkayné előtt.

Midőn a zenekar elhaltatott az iparosok dalárdája rázendítette a „Szent az érzet” című dalra, oly precise és szépen énekelte azt, hogy a nagy közönség figyelmét is teljesen lekötötte. A dal elhangzása után Berghy Endre, akit a rendező bizottság e czélból felkért lépett elől és a város közönsége nevében a következő beszédet üdvözölte az ünnepelt úrhölgyet.

„Milyen tisztelt nagyságos asszony, dicső honleány! Zombor sz. kir. város polgársága, vallás, nemzetiiség és pártkülönbség nélkül szíve érzete által vezérelve, az alkalommal azért gyűlt itt össze, hogy Nagyságodat, mint e hon legnagyobb fia nővérét és

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A korzón.

Írta: SAMIL.

Roppant unalom fogott el. Az egész délutánt heveréssel töltöttem.

Lementem ugyanis a kertbe, leterítettem egy szőnyeget a nagy hársfa alá, elővettem Turgenyev „Kolosos Iván”-ját és kezdetm olvasgatni.

De az olvasás sehogy se ment. Talán mert orosz beszéd volt. Elaludtam, mire fölébredtem, alkonyodott.

No, gondolom magamban, ez a délután is elmúlt úgy ahogy. De mit csinállok most este?

Pénzem nincs. (Csak elsején szokott lenni, most pedig a hónap java része már letűnt az idők feneketlen órvényébe?)

Milyen jó volna elmenni a „Gusztli”-hoz ha mindjárt csak egy kis bornyó-pörköltre is!

De hát ha erre nem telik!

Eh! felsőhajtók Sanyaró Vendellé, koplaltam én már eleget, oda se hederitek a rongyos vasorának? És mert az est nagyon szépnek mutatkozott, elhatároztam magamban, hogy elmegyek ingyen mulatni a — korzóra! Van ott mindig egy pár szellemesen feesező, tréfálódzó, vagy szerelmében csalódó diák legény, azok majd elhaltatják korgó gyomromat . . .

Telhat a korzóra ballagtam.

Az est szép volt, gyönyörű volt, egy azok közül, a melyeket csak akkor lehet élvezni, mikor az időjárás már egészen megállapodott.

Előre látható volt, hogy a korzó ma ismét tömve lesz, a mint mondani szoktak.

Leültem egy padra, magam körül néztem és hallgattam. Mit is tehettem volna más! Alig-alig zizegett a fak levelei fejem fölött, mert a gyenge esteli szellő lomhán vonszolta magát a fak koronán.

Sokáig ültem, néztem és hallgatoztam. Semmiféle ismerő-

söm nem volt a korzón. Már készülődtem, hogy felülök és tovább megyek, midőn hirtelen megpillantom a múlt hetekben megismert Stellát.

Jól megnéztem őt, midőn bánatosan haladt el mellettem fiatal leány vala; leességesté gondoktól terhes fejét s úgy haladt lassan; egyik kezében rózsát volt.

Igazán szép leány volt. Sűrű, barna haja két gondosan fésült hosszú fonatban hullott alá szép karesű vállára.

Bánatos arczán gyöngéd pirosság égett, kifejezése nyílt és őszinte és mégis komor és telve gyermekecs bálmalással, mintha nem tudná okát saját komorságának . . .

Látszott rajta, hogy könnyezett, mert szemöldéi és hosszú pillái nedvesek valának és szép, úde arczán egy könyesepp nyoma volt látható. Egész júnóit alkata igen kedves bonyomást tett reám.

Már utána akartam lejtteni, magam bemutatni és bánatának okát megtudakolni, midőn egy ifjú alakja közeledett feléje, kire ő elpirulva vigan és kedvesen mosolygott, majd meg egészen elhallaványult, ekomorult, leességesté szeméit és csak akkor nézett ismét a fiatal emberre majdnem imádkozóan mikor az megállott előtte.

Meglepettre és nem minden kíváncsiság nélkül néztem őket padomról. Meg kell vallanom az igazat, hogy ez éppen nem valami kellemes benyomást gyakorolt reám.

Megnéztem jobban a fiatal embert; minden jel arra mutatott, hogy valami fiatal, gazdag, elkényeztetett urfi állott a szép leányka előtt. Mondom: elkényeztetett ifju, kinek kellemes, merész arca ellenszenven szokott kelteni a férfiakban, de fájdalom! annál nagyobb tetszést a nőknél . . .

Ki lehetett ezsen ifju? Nem nehéz volt általánom a múlt hetekben ellesett három barátóm beszédje után, hogy ő nem más, mint Zoltán, Stellának udvarolója. De hogy melyik Zoltán? mi a vezeték neve? Istene! nem illenek kifejezsem. A nyújas olvasó bizonyára megbaragudnék rája, mert úgy viselte magát, a mint egy udvarlóhoz éppenséggel nem illik magát. (Bizonyosan nem olvasta a „Nem illik”-et Ajánljuk neki!)

A lovag és a szép leányka kezét fogott és a padom előtt a kanyarulat felé igyekeztek lassu, méltóságos léptekkel. Midőn a

mellettem elhaladtak, végigmértem a lovagot és követtem egy darabig szememmel. Átmentek a folyócs . . . akarom mondani az árok hidján és a másik sáta-útra tértek.

Utánok tartottam és olyan távolságban követtem őket, hogy beszélgetéseiket tisztán hallhattam.

„Stella! maga már régen vár reám? Sokáig késtem?” Így kezdé a beszédet.

„Oh! nem. Az imént jöttem ide. Eppen most jöttünk ki a nevelőnővel a korzóra. Összebeszéltem vele. A sarkon ül egy padon; ottan vár reám.”

„Ah! értem, értem, maga kis bohó!”

Hosszu szünet állott be. Végre újra megtörte a csendet Zoltán urfi.

„Stella! holnap a reggeli vonattal elutazom.”

„Elutazol?” kérde egész testében remegve a leány, mintha nem jól értette volna e szavakat.

„Igen, holnap . . . Meguntam ezt a kisvárosi életet, hol az ember semmi szórakozást, semmi mulatságot nem talál.”

A leányka könyezni kezdett.

„Telhat holnap elutazol? És hová?” kérde fájdalmas hangon.

„Budapestre . . . Kineveztek miniszteri fogalmazónak. Nagy jövő vár ott ream.” mondá félig közönyösen a lovag.

„Édes, egyetlen Zoltánom örökök kinevezésednek, de szívem mégis úgy fáj . . . Te elfelejtetted ott majd engem,” rebegte fájdalmasan a leányka.

„Dehogy felejtetek el, de hogy . . . Miért felednél?” mondá félig közönyösen.

A leányka a rózsát, melyet kezében tartott, az ifjunak nyujtá: „Elfogadod.”

Az ifju Zoltán ur utána nyílt meglehetősen lomhán és forgatni kezdé ujjai között. Forgatta, forgatta, játszadozott a rózsával, míg végre földre ejté. Persze öök azt hiszik, hogy molhón utána nyílt, és felemelte. Nem! Ott hagyta a földön.

En felvettem és kebelemre tüzetem . . . Szemem égett a haragtól, bosszúsán néztem az ifju után. A leányka meg volt semmisülve. Leességesté fejét és erővel igyekezett könyeit elfojtani.

e hon dicső leányát tisztelje és azon kegyes leereszkedéséért, melyet becses megjelenésével körünkben, bár rövid időn át, becses személyisége által volt kegyes e város polgársága iránt tanasztani: hálas köszönetét kifejezte. A midőn ezen mindnyájunkat egyaránt legkedvesebben érintett megtisztelésünkért hálaérzetünket kifejezni szerencsések lehetünk; egyuttal mely tisztelet felkérjük Nagy-ságodat, hogy legyen kegyes mindnyájunk által szívünk egész mélyéből szeretett Kossuth Lajos, e hon legnagyobb fiának tolmácsolni: hogy e hon összes polgárai, mint egy lélek meg nem szünő hazafi rajongással őt tisztelni és szeretni soha meg nem szünnek; miről volt alkalma Nagyságodnak hazánk átutazásában személyesen meggyőződhetni; és hogy az általa kibontott e hon szabadság zászlaját minden fergeteg, hullám és vész ellen vagyunkkal véreikkel és életükkel készek megvédeni. Nagyon fáj nekünk, hogy ez alkalommal Nagyságodtól buesult kell vennünk és hogy nem lehet körünkben állandó tisztelet és szeretetünk tárgya. De a Gondviselés ebbeli intézkedése ellen — ki minden ember sorsát kezében tartja, utját és kötelességeit meghatározza — mi parányiságok egyebet nem tehetünk, mint azt, hogy kívánjuk Nagyságodnak: miszerint a mindenható Úr becses személyét utamba szerencsésen vezérelje és még számos évekig mindnyájunk öröme és a legnagyobb hazafi, Kossuth Lajos gondviselője gyanánt sokáig éltesse.

„Éljen Ruttkay Kossuth Lujza,“

„Éljen Kossuth Lajos.“

A beszédet sokszor megszakították a jelen volt ezrek éljenéi.

E beszéd elmondása után a kis Gallé Irénke, akit hogy az ablakhoz felérjen Kandler József emelt fel a magasba — gyönyörű virágcsokrot nyújtott át Ruttkay-nának, aki meghatottságában a csokor átvijóját a kis Irénkét megcsókolta.

E megható jelenet után Ruttkayné Kossuth Lujza válaszolt az őt megtisztelő ezreknek.

Néma csend állott be, midőn az ünnepelt asszony beszélni kezdett — a figyelem teljesen oda volt irányulva, mindenki tudta, hogy most Kossuth Lajos nővére beszél.

Beszéd pedig úgy amint egy alkalommal már hallottuk — olyan magyarul és magyarul — hogy a jelen voltak előtt sohasem lehet feledésbe a néhány percz; ameddig szavai hangzottak, felvillanyozta az összes jelen voltakat, felkelte szívünkben egy jobb jövő reményét, szemünkbe varázsolva az öröm és a bánat könyeit.

A szerénység volt beszédének kiindulási pontja, ezt a tiszteletet úgy mond — ezt a kiváló tüneményt önök nem nekem hanem bátyámnak Kossuth Lajosnak szánták. Mintegy válaszképen hangzott fel nyomban ezer torokból. Éljen Ruttkayné. Éljen Kossuth! — de Kossuthot szeretni annyit mint a hazát szeretni — mondá s ezért örül ő annak, hogy olyan, váratlan megtisztelés között látja, hogy e város polgársága a hazát szereti.

Ha távol is vagyunk egymástól, mégis egymásnál vagyunk, mondá — az, ami az önök szívének örömet okoz, annak mi is örülni ottan a távolban, az ami itthon önöknek fáj az ott nekünk is fáj. S midőn e mondatot hangoztatá: „De hiszen tudják önök jól: hogy Kossuth Lajos már nem magyar!“ — szemünkbe köny tudult, mert éreztük hogy igazva van — eszünkbe jutott az hogy Magyarország törvényhozása Kossuth Lajos honi kötelekeit egy törvényszakaszzsal elszakította.

Annál viharosabban tört ki az éljen Kossuth felkiáltás.

Midőn még megígérte az ünnepelt hölgy, hogy

„It az ideje, édesem! hogy távozzam. Még teendőim vannak, melyeket el kell végeznem“ szolt meg nagy sokára Zoltán.

„Oh! édes Zoltánom! hogy éljek én nélküled?, kérde a könyező leány.

„Hogyan, hogyan . . . furesa. — Eleinte rosszul fog esni neked, annyi bizonyos; később azonban egészen bele fogsz nyugodni reménytelen helyzetembe.“ A reménytelen szót különösen hangsúlyozta.

„Ugy látszik, hogy ön már nem szeret engem. Kihalt szívemből minden jobb érzelm irányomban . . .“ rebegte a leány.

„Nem szeretem, ha érzékeny valaki,“ felelte az ifju.

„Legalább megvizsgálta elvállalunkkor, legalább mondana egy jó szót nekem,“ folytatta a kétségbeesett Stella.

„Be különös maga! Mit mondjak?“ kérde nem a legudvariasabb hangon.

„Semmit . . . semmit . . .“ felelte akadozva a leány s a közeli padra ült.

Könyei patakzottak s egész teste görcsösen vonaglott . . . Az ifju lovag még egyszer néz nézett, morgott valamit, aztán nagy léptekkel távozott.

Ezek láttára, s hallatára forogni kezdett velem a föld. Ilyen faragatlan pimaszt még nem láttam! Szerettem volna utána rohanni a gaz esztábnak és torkon ragadva az árokba tolni . . . De fékeztem dühömet, gondolván, nekem ehhez semmi közöm.

A pad mellett haladtam el, melyen a lányka majdnem önkívült állapottban ült.

Midőn arra felé visszatértem, már nem láttam a padon. Bizonyosan a nevelőnővel távozott haza.

Szegény leányka! gondolom magamban és haza felé indultam.

A rózsát, melyet a lányka az ifjúnak adott és melyet az lejtett, lepréselem és gondosan őrizem.

bátyja előtt tolmácsolni fogja a polgárság érzelmeit, befejezte szavait olyan áldással, amelynek büvös erejéhez mindenkinek bizalma volt, aki csak hallotta.

„Önök nemcsak honpolgárok és nemcsak olyan érzelmeik vannak, melyeket mint honszertők éreznek, hanem minden embernek meg van a maga családi köre a maga egyéni óhajtsái, amelyekből egyéni boldogsága függ, fogadják áldásomat, áldja meg az Isten önöket — hogy mindnyáján boldogok legyenek — vegyék köszönetemet mindazon szeretetért, melyben részesíteni szívesek voltak.

Óriási hangon tört ki mint egy varázsütésre az Éljen szó, s az iparosok dalárdája razendített a „Szózatra“ és annak két leggyönyörűbb versszakát énekelte.

Midőn már a tisztelegő sorozata befejezést ért volna már a lelkes hangulatot indított az egyetemi ifjuság általános tetszésre a Kossuth nótát énekelte, s Ruttkayné kendőjét lobogtatva köszönte meg a lelkes fiatalok dalát s maga sem fojtotta el a bucsuzás perczében könyeit.

A fiáklák még egyszer odavetették tényüket az ablakba, ahol Ruttkayné állott — körülve az Ambrozovits család tagjaitól, mindenki még egy pillantást vetett oda ahol Kossuth Lajos nővérét láthatta.

Körmenet.

Ruttkayné szívhez szóló szavai után a népben a lelkesedés tetőpontra hágott. Szűnni nem akaró éljenek hangzottak fel ezer s ezer torokból s a lelkes közönség csak nem tudott elválni szerete tárgyától. S midőn Ruttkayné meghatottságában sirni látta a nép, a lelkesedés határtalan volt.

Fájdalmas, s mégis oly lélekemelő látvány volt ez, minő ritkán táru fel az ember előtt. Ily határtalan lelkesedést, ily mély érzelm nyilvánulást csak Kossuth neve képes előidézni.

Végre megindult a menet és az Eötvös-körut, Széchenyi-körut, Szt.-Háromság-téren át épp oly rendben, mint jött, tért vissza a „Népkör“ helyiségébe.

A hosszú menet ideje alatt a lelkesedés egy perczre sem csökkent. Az egész uton hazafias dalokat énekeltek.

A menet az Árpád utcába érkezve jobban tömörült s lelkesedésének harsány éljenekel adott kifejezést, mely messze egész az ünnepelt Ruttkayné lakásáig elhatolt.

Maradjunk együtt, rögtönzökünk banketeket! hangzott végig a közönségben, mely elfogadta az eszmét, betódult Népkör udvarára, hol a felállított asztaloknál helyet foglaltak.

A banket.

Néhány pillanat alatt zsufolással megtelt a népkör helyisége, nem volt üres hely és a későn jövőknek csak nagy nehezen szoríthattak helyet.

Az asztaloknál tisztes polgárok és egyetemi ifjak vegyest ültek, egymást üdvözölve a nap sikeréért.

A tüzeltó zene razendített a Kossuth indulóra, melyet állva hallgattak végig és ezután az egész ünnepély oly fenségesen és mégis oly fesztelentül folyt le, mely eléggé megmutatta az hatalmas befolyást, mit Kossuth a magyar nép minden tagjára gyakorol.

A lelkesültség oly nagy volt, hogy megnahadt minden korlát az érintkezésben; fiatal, öreg, ismerős, ismeretlen beszélgetett egymással; mindenről megfeledkezve, csak egy név lebegett minden ajkon, egyről szólott mindenki, a ki messze földön el kitagadva nemzetétől, Kossuth Lajostól. Egyszerre esend lett, Csillag Károly ügyvédjelölt, emelte első poharát Kossuth Lajosra és a következőképen köszöntötte fel távol hazánkfiait:

„Nagy s magasztos ténynyel fejeződött be uraim a mai nap — olyan ténynyel amely felejthetetlen fog maradni e város történetének lapjain. Bocssánsanak meg tehát, ha mégis eltekintve azon érdemesektől, akik e nap dicsőségének megteremtői, akik közé első sorban az iparosostályt kell soroznom — poharamat arra emelem — kinek neve hallatára szívünk erősebben dobban reményünk, tetterónk feléled — kinek neve hallatára önkéntelen arra a zászlóra gondolunk, hová a magyar szabadság, egyenlőség és testvériség van felírva, — ha arra emelem poharamat első sorban, akit szeretni és követni megszűnni sohasem fogunk: Kossuth Lajosra!

Mi a magyarnak Kossuth Lajos? Ezt önök ma is megmutatták! Hiszen alig terjedett el híre annak, hogy az ifjuság és az iparos osztály, karöltve buzgólkodik egy tünemény Kossuth Lajos és nővére tiszteletére — tömegesen jöttek a részt venni akarók — akinek a kezébe egy fiáklá juthatott boldognak érezte magát, mintha ezzel a fiáklával világhíhatta volna meg, gyenge fénynyel bár nagy idők dicsőségét, — a nagy 1848. évi szabadságharc emlékezetét!

Igen uraim, Kossuth Lajos neve a magyar varázsigeje — amelylyel már dicsőséggel küzdött — és küzdeni fog mindenkor, amidőn nemzeti létérdeke, függetlensége veszélyeztetve leend. És mi uraim, akik hallhattuk a a nagy számtizott nővérét Ruttkayné azt a lelkes asszonyt, midőn hévvel és langgal villanyozta fel keblünket újból megtanulhattuk mi Kossuth a magyarnak: „Aki őt szereti, az a hazát szereti.“

Ebben legjobban van megvondva, mi ő a magyarnak. Kossuth neve hazaszeretet jelent, a szabadságot jelent — mely hazánkra nézve nem kegyelemadóomány, hanem: jog egy ezredéves mult történetéből kifolyólag. Erre a nagy férfura, ki a magyarnak ennyit jelent emelem poharamat; Isten éltesse Őt és családját a magyar haza dicsőségére.“

A kitörő lelkesedést, mely nem ismert határt fokozta és igazán meghatározta tette Csillag Károly „Üzenet Kossuth Lajoshoz“ ezimű költeménye, melyet Czeizel Lajos szavalt el, s amely költemény a „Zombor és Vidéke“ mult számában megjelent.

Egyes öregebb polgárok, kik látták Kossuthot és hallották lángszavát s a kiket ő vezetett egykor a küzdelemben a szabadsáért és a hazáért, el kezdtek beszélni a multról felelevenítve Kossuth óhaját. Lehetetlen leírni azt a meghatottságot, mely erőt vet a közönségen, egymásra néztek szótlanul, elmerültek a multba, s a nagy szabadságharcz reminiscenciáit mintegy felelevenedtek.

Egyszerre felhangzott a „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos“ az egyetemi polgárság köréből, s mintegy új erőt kapva, visszajött a jó kedv.

Czeizel Lajos joghallgató, lelkes szavakkal adott kifejezést a közhangulatnak, hogy Zomborban is ünnepele meg Kossuth nevenapját, hogy mi, akiknek nem adatott meg, hogy a szabadságharczban részt vettünk volna, megadjuk azt, amit megadtunk és ez a kegyelet adja. — nehogy Zombor városa e részben más lelkes városok mögött maradjon. Negyvenkét éve nemzeti ünnepe a magyarnak ez a nap — ünnepeleljük mi is!

„Megtartjuk!“ volt a válasz, száz torokból „megtartjuk ünnepelesen!“ Kezet nyujtottak egymásnak, hogy nem fogják elfeledni azt a napot; a mai siker lesz a buzdító a nagy nap megünnepelesére, mely már oly közel van.

A zene jatszotta a Kossuth nótát, a dalkör és az ifjuság utána énekelte, a hazafias nóták kifogyhatlanok lettek; a himnus szózat, lengyel himnus lendületes, hazafias hangjai a társaság hangulatát emelték és nem engedték az ünnepeles magaslátról leszállani. Azután megered az ünnepeles felköszöntők sora. Leikes felköszöntők modottak az Ambrozovits családra, mint ahol Kossuth nővére barátságos vendégzeretben részesült.

Bereghy Endre magasztalta az iparosok erélyét, kik ily nagy és szép munkát képesek voltak kivívni önszántukból egyedül lelkesedésük által vezéreltetve.

Az ifjuság megjelönte a munka embereit, kiket rövid együttlét alatt megtanult ismerni és beszélni: Majd az iparosok feleltek az őket magasztáló szavakra, kiemelve a szellemi munkát, melyet ők is megtudnak beszélni.

Többen Bereghy Endrere emelték poharukat megköszönve, hogy a szószóló szerepet elvállalta Gallé Titus az egybegyűlt polgárok nevében köszönte meg a „Zombor és Vidéke“ szerkesztőségének közreműködését, mely mind Ruttkayné megérkezése alkalmával, mind a fiáklás menet rendezése körül, mint kezdeményező és közreműködő kiváló mértékben mozdította elő az ünnepelessegek sikerét.

Több felköszöntő mondatott a dalkörre és annak vezetőire Sörös Antalra és Zimmermann Györgyre, az ifjuságra, Kandler Józsefre, Heller Józsefre, Ugrira, az öreg Purda bácsira az iparosok vezetőire.

A polgárok közül az ünnepeletésnek mintegy központja volt Kandler József, a ki napokon át fáradozott, hogy az ünnepe sikerüljön.

Vele tartottak és semmivel sem maradtak mögötte Heller József, ki a tisztelegésnél oly szépen és meghatóan tolmácsolta a polgárság érzelmeit; Ehrlich Nándor és Purda bácsi, kiknél többet alig fáradohatott valaki. De minek is felsorolni a neveket, mindnyájuké az érdem.

A felköszöntők vége nem szakadt, hányan beszéltek kik, mit, bájos volna megmondani, mindenkinek arca sugározott az örömtől, a siker mámorító volt.

A zene, az ének mindenkit lelkesített, a dalárda válogatott darabokat énekel s emelte az est fenségét.

Ott volt köztünk a mult emléke, mely annyi fájó, de boldog érzést kellett fel bennünk; örvendtünk a jelennek, hogy megengedtetett ünnepelel Kossuthot és hű testvérét, ki nem csak a maga, de minden magyar kötelességét is teljesíti a nagy hazafival; ő elviszi mindnyájunk szeretetét és tiszteletét az az számúzóthoz, s elmondja neki, hogy a magyar szereti őt, követi őt. Még reggel őt órákor is hangzott a zene és az elvonuló polgárok szívében visszhangzott a nóta: Kossuth Lajos azt üzenté.

POLITIKAI HIREK.

* Az 1891. évi állam költségvetéséről, mely nagyban és egészen már össze van állítva, a Pol. Corr. egy budapesti levele azt mondja, hogy általában kielégítő lesz, habár jelentékeny fölösleg nem is várható. Ez utóbbi körülmény oka a határozatlan kedvező bevételre daczára leginkább az egyes szakminiszterek reformirakvészeivel kapcsolatos és elkerülhetetlen póthitelekben keresendő. Figyelemre méltó jelenség lesz a budgetnek, hogy az államjark eladásai nagyon meg lesz szorítva és bizony várható, hogy e bevétel tétel a budgetből rövid időn el fog tűnni.

* Fenyvessy Ferenc beszámolója. Fenyvessy Ferenc, az agodi választókörlet országgyűlési képviselője, aug. 10-én delután 5 órákor tartotta Ugodban képviselői beszámolóját, mely alkalommal tudtára adta választóinak, hogy a mérsékelt ellenlék táborából belép a szabadelvű pártba. Felelőtte, hogy a mérsékelt ellenlék programja teljesen azonos az új kormány programjával, s így most már csak létlő lehetőséges; vagy egyezik esaknyag a kormány programja a mérsékelt ellenlékkel, vagy nem? Ha nem, akkor ellenléknek kell maradnia és a kormány megbuktatására törekedni. Ha igen, — s ezt nem vonja senki kétségbe

— akkor támogatni kell a kormányt. És éppen a mindnyájunk által kívánatosnak jelzett reformok érdekében egyenesen hazafiai kötelesség; nem tetlenül bevárni azt, hogy a kitűzött programot, — melyért egy évtized küzdelmet és fáradságot szenteltünk, s melynek teljes megvalósulása a kezdet dacára évek munkája lesz, — mások nélkülünk létesítsék, do az elv és program azonoság alapján annak létesítésénél a haza érdekében szegődöztek kell nyujtani. Vagyis támogatni kell azt a kormányt, mely a nézetünk szerint üdös reformokat akarja. Támogatni kell szintén és — ingyen. Az elkeresztelési ügyre nézve az a véleménye, hogy az orkós surlódások csak úgy lehet és kellene megoldani, hogy ám az egyházak maguk vezessék továbbra is saját céljaikra anyakönyveiket, de mert egy felől az államnak a közélet cserényi fizetésében folytonos szüksége van az anyakönyvekre, és mert másfelől a különböző egyházak papjai különben is nem hivatalnokai az államnak és így tölük ingyen szolgáltatokat állg vehet az igénye: kezelje tehát az állam maga a saját céljaira, a saját jogelmi foruma alá tartozó közeget által az anyakönyveket. Miután meg a „nemzeti magyar államot és nemzeti magyar kultúrát” is emlegette, beszédét így fejezte be: „Ily élvekkkel és ily fölfogással akarom én támogatni Magyarországi kormányt. Támogatni kelléjtem, hűen és minden ellenszolgálat nélkül. Ellenszolgálat nélkül, mert a ki a közügyet igazán szolgálja akarja, az ne tekintse azt terített asztalnak, a melynél jól lakni lehet, de ottlárnak, a melyen és a melyért áldozni kell. Ha így kellek önöknek, úgy kérem ajándékozának meg bizalmukkal.”

Megyei s helyi hírek.

* **Felkérjük** azon t. olvasóinkat kiknek birtokában van lapunk f. évi **56-ik száma**, szíveskedjék azt kiadóhivatalunkba küldeni.

* **Kinevezés.** A zombori kir. törvényszék elnöke Buják József vezédt joghallgatott a felügyelete alatt álló zombori kir. járásbírószékhez segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter dr. Szerszky Vince kir. pénzügyigazgatósági fogalmazót saját kérésére Zomborból Kolozsvárra helyezte át.

* **Táncmulatság.** A zombori kereskedelmi ifjak által f. hó 9-án a „Sztánczóház”-ban rendezett táncmulatság minden tekintetben a legjobban sikerült.

† **Halálozás.** Környei Kálmán zombori pénzügyigazgatósági fogalmazó f. hó 6-án Pesten az Erzsébet kórházban hosszas betegség után élete 32-ik évében meghalt.

* **Hymen.** Heiszler Ferenc zentai gyógyszerész f. aug. hó 16-án, szombaton d. e. 8 órákor esküszik örök hűséget itt helyben Heindlhofer Róbert ur kedves és művelt lelkű leányának Etelke kisasszonynak.

* **Herzenberger Sándor** jól ismert zenekara, amely többi időben anyai elismerést kivívott augusztus hó 8-ig a vasár- és ünnepnapok Estren fogja tölteni. Sándor kitűnő zenekarrak híre az eszékietek arra bírta, hogy öt az ünnepnapokra magukhoz hívják, de hiszen marad azért idő a zomborainak is, hogy a nótiát hallgassuk — még ha hétköznapon is.

* **Helyettes közigyözővő** boldogult Zsarkó Antal zentai közigyöző helyébe a végleges betöltéséje, Salamon Dénes neveztetett ki.

* **Adakozzunk Kölesey szobrára.** Rövid pár nap mulva lesz éve lesz, hogy Kölesey Ferenc napvilágot látott. Száz éve száz évnek, hogy megszületett a magyar politikai-és iradatörténetnek ez a legidősebb alakja, a lányszavú szónok, a lelkes honfi, a hazafias férfi, a mely gondolkodású tudós és bölcsész — egyike hazája legnagyobbjainak. Arany betűkkel jegyzett politikai-és társadalmi szónoklatai, gyongyosair a Paranesisnek, a felsőegyes mük, a Hymnus áldást kerő imája jutnak eszébe minden magyar-nak, ha Kölesey nevével hallja kimondani. S ki csak róla szól, magasztalva dicsőíti a szabadság államfőir politikai működését, az érvelve lelkészit szónokot, a magasan szárnyaló dalnokot, kinek ugyszólván minden költeményéből él egy-két sor ajkainak, a buvárkódo bölcsész, korának legműveltebb, legáltalánosabb tudósát, szóval azt a férfit, ki az újjébredekk klasszikus korában élve, ennek a modern magyar renaissance-nak legkiemelkedőbb egyénisége volt. Magasztos alakja, kristálytisza jelleme, sokoldalú, s mindig csak hazájának szentelt működése a magyar férfi-jellem megtestesült eszménye, mely köré ragyogó glóriát vonó hármaz sugara a Halálnak, Kegyeletnek, s Emlekezetnek! Egy évszázaddal Kölesey születése után, a legnagyobbakk nagyjainak között hozzá méltó emléke sehol nincs! Halála óta is 52 év telt már el! Ennek az 52 esztendőnek mulasztását akarja jóvátenni a Nagy-Károlyon gr. Károlyi István elnöklote alatt megalakult szoborbizottság midőn azon működik, hogy Kölesey Ferencnek hozzá méltó szobor emeltessék ott, ahol legbuzgóbban munkálkodott hazájáért és vármegyéjéért, ott, ahol ő igazán otthon volt, a hol a legnagyobb tisztelgeten él ma is az ó emléke. — Nagy-Károlyban. Szatmár vármegye ősi székhelyén. A szoborbizottság a magyar társadalom nagylétszámára hivatkozva küldte ezt gyűjtő ívet. Lapunk szerkesztésére is kapott ilyen gyűjtő ívet s mi hazafias kötelességünknek tartjuk felhívni olvasóinkat hogy adakozzának a nagy feleük emlé szobrára.

* **Gyilkos álmátlanúság; vagyis a legjobb altatószer.** (Ad vocem: Boszorkány-e vagy kísértet?) Ó-Kanizsán történt ez a nevezetes eset, mint ó-kanizsai levelezők írja — hogy Langyos János már két hónap óta álmátlanúságban szenvedett. Már nem tudott hova fordulni. Bajárta Biacsország összes orvosi kapacitáit — de mind hasztalan. Adtak be neki morphiumot, opiumot, narkotint, chloroformot, Dimethylacetat, Acetophenont, Chloralhydrát, Sulfonált, aether chloroformmal, aether chloroform nélkül, Aethoxy-cinnolomot, Aethylidenum chloratum, Dimethylxylochinint, Bromalhydratumot, Brom Kaliumot, Butylchloratumhydratumot 4 evőkanállal, Cannabis indicae summitates extractumát és tincturáját, Cannabinum tannicumot, Cannabinumot, Chloralum formann — datumot (C Cl₂ Cl. OII. NHC0H) Cognakkal és Syrupus Cort. Aurantival, Hyoscinium Crystallissimumot, Hyponumot és a következő receptet (Liebreich szerinti): Chlorsly hydrati 4.0, Syrup. cort Aurant 60.0, M. F. solutio D. S. lefekvés előtt felét elfogyasztani . . . 45 kr., de miután még ez sem használt, végső próbaképpen beadtak neki cientsa virosát Dimethyl aethylchloralinnal. De minden hasztalan! **L. J.** még mindig nem bírt aludni. Ekkor született meg egy jó

barátjában a mentő gondolat. S éppen szerdai nap lévén és a keddi „Bacska” már megjelent. Kapta magát és L. J.-nek elvisei a lapot és **könyörgött neki, hogy olvassa el a „Bacska”-t, mert ottl okvetlen el kell aludnia.** És ugy is történt, mert L. J. ugy elaludt, hogy alig lehetett felkelni. Ajánljuk figyelmébe mindazoknak, kik aludni nem bírnak!

* **Meghívás.** A hadsági ifjúság folyó 1890. évi augusztus hó 19-án Schwerer Fidal vendégelőjében jótékonycezlra egybekötött műkedvelő előadást rendez.

* **A pacseri jegyzőválasztás.** A bacséai siralmas állapotok illusztrálja ismét a Budapesti Hírlap, mely elmondja a július hó 30-án, Paeseron megjellett községi jegyzőválasztás történetét. A topoljai járás füzólbírójára, semmibe sem véve a község érdekeit a képviselők nagy többségének kívánását, a községnek elleneszenve emberen kívül még két ismeretlen embert kandidált, a kiknek egyikét aztán a tanácsostere bejutott híres líbalók, a Lék nem is választók, „egyhanglangu” kiküldötték jegyzővé. A jogkaikban megjellett ellépárták még a választás előtt elhagyták a termet. A volt pacseri jegyző, Kovács Sándor, még a mult év tavaszán felfüggesztették hivatalától. Ekkor Bogyo Odón szöglabiró irnak, a ki a szerencsétlen ember vesztén leginkább fázdosott, megmozdított minden követ, hogy ő jusson helyébe. Mikor ez Paeser község vezető férfianak tudomására jutott, arra kérték a füzólbírót hogy előbbi jegyzőjüket ne Bogyvárral helyettesítse, a ki nem áll jó lírben, hanem inkább Simon Ámos aljegyzőjükkal, a kit sok esztendő működése alatt az egész község megszeretett. E kéresem a füzólbírór azt a salamonit választá adta, hogy Bogyo helyettesítése éppen Simon aljegyzőnek válik előnyére, mert a község néhány hónap alatt Bogyo modorát, jellemét és teheltségét megismert, ugy, hogy ha választásra kerül a sor, Bogyo bizonyosan megbukik, mint ahogy megbukott két községben. Bogyo lét tehát a helyettesítést. Most aztán minden erejével azon igyekedett, hogy Kovács végleg elmozdítassék állásától. Ó adta Kovács elleneségeinek kezébe a vádatok s másfél év után elérte azt, hogy Kovács az utolsó fogelmi forum is elmozdította állását. A 30-iki jegyzőválasztáson azonban a füzólbírór nem állt meg szavának, hanem kijátszván a népet, oriai pressióval a kandidálási joggal rutul visszaadva a községi lakosság méltó megbotrunkozására Bogyot kiküldötték jegyzőnek. A képviselő testület tagok látván, hogy ki vannak járszva nagy Bogyo párti kivételével mindannyian ott hagyták a választási termet.

* **A kir. ítélő táblák és főügyészségek szétosztásáról** szóló törvény, a Jogi Szemle szerint, a jövő évi törvénykezési szünet után fog életbe lépni, ugy, hogy az újjannan szervezett kir. táblák 1891. szeptember 1-én kezdik működésüket.

* **Egyesítőbizottsági bizottsági ülés.** Bács-Bodrog megye egyesítőbizottsági bizottsága penteken augusztus 8-án d. u. 3 órákor a megyei palota I. emeleti kistermben ülést tartott. Targyak: 1. Béktyi községben kérelmezett győgyúr felállítás ügyében Rekvényi Atilla által. 2. Ugyanott felállítandó fiókgyógyúr ügyében Geiger Károly kérelmezése folytán.

* **Nemeskeblű alapítvány.** Maria Valéria főheczegnő esküvére alkalmából Fischer Mária úrnő, az újvidéki izr. nőegylet elnöke 500 forint adott át az izr. hitközség elnökének azon ezéblől, hogy ez összeg „Maria Valéria” alapítványképz kezeltessék és kamattal éventénk az esküvő évfordulóján, szegény iskolás gyermekek felruházására fordíttassanak.

* **Meghívó.** Adm. 1890. augusztus 24-én az „Erzsébet-szözlőde” dísztermben este 7/9 órákor főmagassági dr. Haynald Lajos bíboros érsek ur névnapja alkalmával, műkedvelők fözömüködsével Almásy Miklós zarkóri hangverseny rendez. Belépti díj: Kórszék 1 frt. Zártszék 70 kr. Hangverseny után táncz. Teakintva, hogy a hangverseny tiszta jövedelme az „Adai dakor” alapítókéjének gyarapítására fordítandó, felállítások köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyomatgatának. Jeyek előre válhatók Sztóler József ur kereskedésében. Műsor: 1. b) Prelude, Bach J. D. b) „Arató leányok kara” (Promentheusól) Lisztől. Előadók: Révy Géza és Almásy Miklós. 2. Sonata (d-dúr) Mozartól. Előadók: Wolf Etelka kisasszony és Almásy Miklós. 3. „A holt költő szerelme” drámai zeneköltemény. Szövege Jókaitól, zenéje Lisztől, Előadók: Dwely Mariska k. a. és Almásy M. 4. Faust-keringó, Gounod-Lisztől. Előadók: Almásy Miklós. 5. Régi magyar zeneköcsök, összegyűjtötte Kaldy. a) Két kurucz tábori dal, 1672. és 1705-ből; b) „Hadik öbester nótiája” Bihartól 1757-ből; c) „Lavotta első szerelme”. Lavottától 1786-ból; d) „Magyar nóta” Czinika Pannától, 1735-ből; e) „Berecsényi nótiája” Bihari szerint, dallama 1709-ből. Előadók: Almásy M. és Révy Géza. 6. „Magyarország határán”. id. Abrányi K. Előadók: Révy Géza. 7. „Magyar ezigény alakzatok” Tausigistól. Előadók: Almásy Miklós. 8. a) „Az eredeti Rákóczy-nóta, amint 1709-ben tárogaton fűjták”. b) Rákóczy Induló Liszt F. átiratában. Előadók: Almásy Miklós és Révy Géza.

* **Uj zárdafőnök Szabadkán.** A szent Ferenczi új zárdafőnökévé n. Karkecz Alajos nevezte ki, ki is ezen állását már el is foglalta. Mint halljuk, az új zárdafőnök a szónak igaz értelmében művelt és tudományos férfi, a ki földadata és hitvátsa színvonalán áll.

* **Képviselő és alügyész.** Szabadkáról írják lapunknak, hogy az Olaj Lajos orsz. képviselő és Kéri Miklós dr. kir. alügyész között lefolyt párvadának utójátéka is lesz, a mennyiben a szabadkai törvényszék a viaskodó felek ellen megindította a vizsgálót. Az új tárgyalásra a budapesti kir. törvényszékot fogják delegálni. Hír szerint Kéri dr. alügyész Szabadkáról nemsokára hivatalból más ügyészséghez helyezik át.

* **Posta- és távirósegédszti tanfolyam.** A kereskedelmi miniszter 500—700 frt évi fizetéssel és lakpénzzel bíró posta-és távirósegédszti képzésére tanfolyamot nyit Budapesten és Zagrábban s ha van elég jelentkező, a tobbi posta-és táviró-igazgatósági székhelyeken is. E tanfolyamra hallgatókúl felvételnék: 1. Első sorban a kisebb hivatalnokai alkalmazására igazolvánnyal bíró kizsoltgat katonai alisztiek; 2. postamesteri, vagy kiadó minőségben kifogastalanul szolgált új férfiak, ki a gimnázium, realskola, illetve a polgári iskola negyedik osztályát, vagy más iskolák megfelelő osztályát, katonaknál kik ezeket alizsiti iskolát végeztek; 3. a minőségel bíró más férfi jelentkezők. A felvételnék még szükséges annak igazolásra, hogy az illetők legalább 18-ik életévüket betöltötték; magyar allampolgárok; a magyar, illetve a horvat nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírnak; fűdhetlen előéletnek, posta és táviró szolgálatra testileg alkalmasak, mely körülmény közhatalosít orvost bizonyítványával igazolandó. A tanfolyam hallgatói, a kisebb hivatalnokai állásra igazolvánnyal bíró katonai alisztiek kivételével, beirattási és tandíjban husz frtot kötelesek fizetni. A tanfolyamokat szeptember 15-ig kell benyújtani mása posta-és táviró-igazgatóságokhoz, a hol a tanfolyamot hallgatni kívánják. A tanfolyam október 1-én kezdődik és hat hónapig tart. A miniszteri hirdetés teljes szövegét a hivatalos lap fogja közölni.

* **Vascsőáteres létesítése.** A bacs-tiszaí armentesítő társulathoz tartozó adorfán-zentai öblözet helyőzköcsök levezetésére szolgáló s összesen 15000 frt 73 kral előíránnyal vascsőáteres és

ezzel kapcsolatos munkák biztosítása végett augusztus 3-ára kitűzött harardiók bevezették ajánlatok augusztus 9-én bontottak fel és tárgyalattak a társulati igazgatóságánál O-Bessen. Ajánlatot adtak be: a Schlick-féle vasöntőde és gégyúr Budapestről, kizárólag a vascső szállására 3830 forinttal; Milkó Vilmos és fia szegedi vállalkozó ezeg az összes munkalara 10 százalék felülfizetéssel vagy 38065 frt 78 kral; Molocco testvérek budapesti ezeg 5.9 százalék árréteggel vagyis 32564 frttal; Gfrerer Miklós budapesti vállalkozó 6 százalék árréteggel vagyis 32283 frt 33 kral. Gfrerer Miklós legelősebb ajánlata előadgatott s véle 6 százezer 32283 frt 33 kr. erejéig meg is kötötték.

* **A nagy hadgyakorlatok.** A 6. és 7-ik hadtest nagy hadgyakorlataink teréről, amiben Zombor honvédsége is részt vesz a következőkben értesülünk: A 7. hadtest Waldstätten János lt. táborsernagy és hadtestparancsnok vezénylete alatt fog résztvenni a hadgyakorlatok. A hadtesthez tartozó két gyaloghadosztály — a 17-ik Kuttig Albin altábornagy és a 34-ik Thyr Miksa tábornok parancsnoksága alatt — s folyó hó végén összpontosítva lesz Radna-Rippán, illetve Lugoson. A 17. gyaloghadosztályt képezik: a 33. gyalogdandár Holub Emil ezredes parancsnoksága alatt, mely áll a 37. és 59. gyalogezred 3—3 és a 104. gyalogezred 1 zászlóaljából; a 34. gyalogdandár Cronenbold tábornok vezénylete alatt, mely áll a 33. gyalogezred 3. és a 46. gyalogezred 4 zászlóaljából. A 34. gyaloghadosztályt képezik: a 67. gyalogdandár Ambrózy ezredes parancsnoksága alatt, mely áll a 29. gyalogezred 4. és 61. gyalogezred 1 zászlóaljából és a 68. gyalogdandár Wannis tábornok vezénylete alatt, mely áll a 43. gyalogezred 4. és 83. gyalogezred 1 zászlóaljából. Mindegyik gyaloghadosztályhoz egy-egy osztály lovasság egy-egy itegosztály itűzérség lesz beosztva. A hadtesthez be lesznek osztva a szegedi H. honvédkerületbeli honvédek is. A honvédség Lugoson lesz összpontosítva. Az így alakított három hadosztály a jövő hó elején kezdi meg menetgyakorlatait Er-Mihályfalva és Mező-Telegd fele, hol a zörgyakorlatok a 6-ik (kassai) hadtesttel együttesen, szeptember, hó 13-16-ig mennek végre, a király és az idegen katonai atatched jelenlétében. A gyakorlatok fővezetői Albrecht főberczeg és Beck báró táborsernagy, vezérkari főnök lesznek. A 6-ik hadtest az északi, a 7-ik a déli pártot fogja képezni.

* **Mérenyelt a vasút ellen.** Az Ó-Becse felől e hó 7-én este Zentáról érkező vonatot majdnem szerencsétlenség érte, mert az állomástól körülbelül 2000 lépésre a sínok nagy kődarabokkal voltak megrakva. A vonat egyik oldalán a kerekek ki is emelkedtek, de minden baj nélkül ismét a rendes kerékvágásba helyezkedtek. A vészsípra az utolsó romló nézet a veszedelm elő, mely azonban szerencsésen kikerülte okát. Nemsokára kiderült, hogy az egész csak gyermekesny volt és a rozsló az árokba hasalva vártak gonosz tréfniknak következményeit. A vasúti úr rájőszett később a gyermekekre, de ezeket a szülők ottalunkba fogadták. A vizsgálat folyamatban van.

* **Törvényjavaslat az adóreformról.** Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, Wekerle Sándor pénzügyminiszter az általa kitaláltsa helyezett adótörvény-reformokk már elkészült és az új törvényjavaslat oszkar a képviselőház elé terjesztették. A törvényjavaslat sok lényeges újítás között főleg arra fektet szult, hogy a kereseti adók megállapítására magában a törvényben ki legyenek letehetősg jelölve a fiz alakok. A törvényjavaslat irányzata különben egész határozottsággal a kereseti adók nagymérvű emelése és erre vezendők vissza azok az országzerie visszatértészt szűlt adóemelési kísérletek, melyeket a miniszter ezuttal már a jelenlegi törvény alapján jóvá is tett.

* **Megszökött elmebeteg.** A napokban Debelyfészi Jozsim, sz-tamási születésű és illetőségű, 82 éves, gor. kol., fekete szemű, nagy, szürkös hajzatú, borotváltalan szakáll, rendszer orru és száju, földész, beszél szerbül, a sz-tamási községi kórházból, hol mint elmebeteg gyogykezelés alatt állott, megszökött s azóta hollelt nem tudják.

* **Ezen lap könyvnyomdájában egy jó házból való flu tanonczul azonnal felvétetik.**

Irodalom.

— „**A hivatás áldozata.**” Történelmi rajz a magyar néptanítók jelenéből ez. mű megjelent, írójá: Gáti Győző és kiadója Glatz György. E mű a hazai tanítóság jelen életét és küzdelmeit festi híven és megkapóan, s habár szerző előszavában szerényen azt állítja, hogy nem iránygényét, hanem csak rajzot akart írni, a mű egész tartalma azt igazolja, hogy e rajz valósgos iránygény és pedig annál a javából. Egy tanító életét, örömeit, fájdalmait, küzdelmeit festi a tanítóképző intézetűl egész a sirig. Alakjai kidomborulnak, erkölcsi hatása iránygény hatásai; az események, a helyzet és érzelmek festőse élénk it-tott költői s a kerékdő összefűgés nagyban emeli e mű értékét. Az élet küzdelmei, a hivatásiért él, s rajongó tanító harcza oly eleven színekkel van festve, hogy abban minden tanító önmagára ismerhet. E mű azonban nemesek a tanítók számára van írva. Elvezetett olvashatja azt bárki is, és az abban lefejtett bölcselési elvek, társadalmi nézetek minden olvasót érdekelnek. Kapsható és megrendelhető a „Magyar Paedagogiai Szemle” kiadósgában Budapestben, Vesselőnyi u. 48. sz. Ára fűzve 1 frt, diszkótésben 1 frt 50 kr.

— „**Hét.**” utolsó két száma gazdag szépirodalmi tartalma által tűnik ki. Tolnai Lajos, Bársony István, Horváth Boldizsár, Szalay Fruzina, Bodnár Zsigmond, Tabori Róbert és számos jó hangzású név működött közre, hogy a közkeveltségnek örövendő hetilap 31. és 32. számát érdekese tegye. A szöveg előtti számban közföltűntést keltett Schmid Mária-nak „Egy baljé története” ezimű eredeti beszéje. Az utolsó számban, pedig Kóbor Tamás „Barangolások” ezimű levelei. A lap bemunkatársaitól, kik különböző álnevek alatt írnak, érdekesnél érdekesebb tárcák tartják át a szöveget: „A jó falusiak”, „Detronisált szerelmek”, „Mária Valéria napja” meganyanyí szellemes események, melyek a hét eseményeit tárgyalják. A saison morte általános irodalmi pángása e lapon nem igen vehető észre. Elevegség most sem eszappant meg. Az utolsó szám Szalay Fruzinának, a Kaposvárról élő joles fiatal költőné arezképét hozza. „A hét” előfizetési ára egész évre 10 frt, félére 5 frt, negyedévre 2 frt 50 ki. Előfizetési pénzek „A Hét” kiadóhivatalba: Magyar Tudományos Akadémia palotája Budapestben, küldendők.

